

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus X. Argumentum. Filius naturalis, aut adoptivus an succedere possit
in Jurepatronatus Gentilitio, & quando constare dicatur de filiatione
naturalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

removeri quælibet prædilectio ex voluntate Fundatorum favore agnati, vel proximioris; cum prima vocatio, quæ solet semper in prædilectos dirigi, fuerit directa ad familiam, vel extraneam, vel per remotam cognationem dumtaxat conjunctam, & quidem quod magis, magisque urget de tempore quo aderant agnati, ut præcisè respondit *Rota in dicta Sutrina Canonicius 21. Junii 1706. §. final. coram Eminentiss. Priolo, & in Interamnen. jurispatronatus 10. Decembris 1706. §. final. coram me, & 15. Martii 1709. §. Tollitur coram Eminentiss. Polignac.*

Levioris roboris apparuit postremum obiectum, quòd Canonicatus fuerit dotatus ex bonis Annibalis viri, non autem Camillæ vxoris; unde Sebastianus tamquam illius agnatus esset præferendus: perlustrato enim Instrumento fundationis, agnoverunt Domini erectionem fuisse factam de bonis communibus, videlicet patrimonialibus Annibalis, & dotalibus Camillæ, quæ contulit propriam dotem scutorum 2000. pro qua habebat obligata omnia bona viri in qualibet gleba, ut literaliter exprimitur in dicto Instrumento, in quo semper Conjuges dicuntur in solidum Erectores, & apertè, ac indefinitè vocantur in genere omnes conjuncti cognatione, & affinitate delli Signori Erectori; unde frustraneum visum fuit inquirere, an unus, vel alter contulerit majorem bonorum partem ad effectum præferendi magis conjunctum uni, quàm alteri; quando nimis aperta resistebat voluntas, quòd erectio fuerit communis, & quòd communis esset vocatio omnium cognatorum, & affinium utriusque, inter quos Patronus libertatem haberet prælegendi quem maluerit *Garz. de Benef. par. 7. cap. 15. n. 22.*, & magis præcisè deinde finita vocatione Conjugum utriusque Erectoris, conjuges videlicet & viri, *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 8. n. 24. & 36.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Filius naturalis, aut adoptivus an succedere possit in Jurepatronatus Gentilitio, & quando constare dicatur de filiatione naturali?

SUMMARIUM.

- 1 Reservato Jurepatronatus pro Consanguineis, an sub nomine Consanguineorum comprehendantur illegitimi, aut spurii? & num. 5.
- 2 Investitis à Testatore certis Personis in feudo, præsumuntur solùm investitæ Personæ Nobiles, non verò ignobiles.
- 3 Valet arguere à feudo, aut emphyteusi ad Jurepatronatus.
- 4 Illegitimi, aut spurii sunt inhabiles ad ea, quæ in honore, & decore consistunt.
- 6 Vocatio eorum de sanguine ad Jurepatronatus fieri potest vel per verba civilia, vel per verba naturalia, & quando sic fieri dicatur. Vide num. 7. & 10.
- 7 Vocatis ad Jurepatronatus eis de sanguine per verba civilia non succedunt in eo illegitimi, aut spurii, secus si illi de sanguine essent vocati per verba naturalia, ut n. 8. sed limita ut n. 9. & n. 14.
- 11 Vocatis à Fundatore ad Jurepatronatus ejus Consanguineis in eo succedere possunt per posterius illegitimi; Et quare? n. 12.
- 13 Lambertinus lib. 1. par. 2. q. 2. art. 26. n. 11. quo sensu loquatur?
- 15 Filii spurii sunt odiosissimi, nec merentur filii appellare.
- 16 Filii spurii, licet odiosissimi, an, & quando succedere possint in Jurepatronatus Gentilitio? & n. 17.
- 18 Quæ sint conjecturæ exclusivæ filiationis tam respectu patris, quàm respectu matris?
- 29 Finis procreandi tam in masculis, quàm in feminis, qui sit? & n. 35.
- 20 Ad probandam filiationem respectu patris admittuntur præsumptiones, & conjecturæ.
- 21 Filiatio probari potest ad tres effectus, & qui sint isti effectus? Vide ibi.
- 22 Probatio filiationis naturalis ad effectum excludendi legitimos, & naturales à successione Jurepatronatus debet esse rigorosa, & concludens, secus ad effectum succedendi per posterius in defectum legitimorum, aut ad effectum excludendi Fiscum, & n. 26.
- 23 Arcta custodia ventris prægnantis ad hunc effectum est probanda, & ex quibus non probetur? Vide n. 24.
- 25 Filiatio ad prædictum effectum ex quibus non probetur?

27 Fi-

- 27 Filiatio naturalis ex quibus probari possit?
Vide ibi, & n. 28. usque ad 34.
- 36 Filius adoptivus succedere non potest in
Jurepatronatus Gentilitio.
- 37 Consanguineus Fundatoris an, & quando
possit adoptare extraneum in filium, aut
illum aggregare in parentelam, & ei
communicare Juspatronatus? & n. 38.

CASUS X.

Fundator Beneficii A. reservavit Juspatronatus ad illud pro ejus Consanguineis, quibus deficientibus substituit nullos de certa familia omnino extraneam. Vacante Beneficio cum non adesset ullus consanguineus legitime descendens à Fundatore, sed solum adesset unus filius illegitimus, & naturalis consanguineus ejusdem Fundatoris, illi de familia substituta prætereptare coeperunt esse factum locum substitutioni favore sui ipsorum, & ad se spectare Juspatronatus, non verò in eo posse succedere præfatum illegitimum, & naturalem, seu bastardum. Queritur proinde in hoc casu, an, & ad quem spectet hujusmodi Juspatronatus.

1 Et videtur spectare ad eos de familia substituta, & non ad bastardum, seu illegitimum, aut spurium; tum ex præsumpta mente Fundatoris, tum ratione; Et quidem inspecta mente Fundatoris, hic reservando Juspatronatus pro ejus consanguineis; nullam expressè mentionem fecit de illegitimis, aut spuris; nec præsumitur de hujusmodi personis turpibus, & infectis cogitasse, adeoque non sub nomine consanguineorum comprehendere voluisse illegitimos, aut spurios, & eos succedere in Jurepatronatus *Bald. conf. 207. n. 7. vol. 2. Menoch. conf. 85. n. 86. & seq. Rot. in Januen. jurispatronatus penes Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 2. vers. quod autem.*

2 Sic investitis à Testatore certis personis in feudo, aut in emphyteusi honorifici Castri præsumuntur in eis investiti solum Personæ Nobiles, non verò ignobiles, *Bald. d. conf. 207. n. 7. vol. 2.* Ergo etiam investitis à Fundatore in limine foundationis Beneficii ejus consanguineis in Jurepatronatus, præsumuntur in eo investiti solum consanguinei legitimi, & naturales, non verò illegitimi, bastardi, aut spurii; Valet enim arguere à feudo, aut

emphyteusi ad Juspatronatus, cum hujus materia reguletur secundum terminos feudi, & emphyteusis *Ciarlin. contr. 172. n. 71.* Et ita sentire videtur *Lambertin.* qui non solum tuetur illegitimum non posse succedere in Jurepatronatus gentilitio, sed nec in hæreditario, nisi sit institutus hæres, ut in *lib. 1. par. 2. quest. 2. art. 26. n. 11. ibi* -- Et sic ex omnibus superscriptis posset fieri unica conclusio generalis, ut ita demum filii illegitimi succedant patri, vel matri si sunt illorum hæres, aliàs nullo modo eis succedunt in jurepatronatus -- Et *art. 27. n. 1. ibi* -- Tamen contrarium est veritas, quia tales illegitimi non dicuntur, nec sunt de parentela -- *Ciarlin. d. contr. 172. n. 41.*, & fuit resolutum à *Sac. Congregatione Concilii in Mutinen. Beneficiorum 6. Junii 1687.*

4 Ratio autem videtur esse, quia Juspatronatus est jus honorificum, vigore cuius Patrono debentur honores, & præminentia, ut dixi *Par. 1. Can. 1. & 2. Caf. 1.* Illegitimi autem cum sint indecori, & spurii, cum sint personæ inhonestæ, & infames, sunt inhabiles ad ea, quæ in honore, & decore consistunt, ad *Text. in cap. Indecorem de fil. Presbyter. præposit. in cap. Per Venerabilem, qui filii sunt legitimi;* Ac proinde Fundator in reservatione Juspatronatus favore ejus consanguineorum, non censetur umquam vocasse ad Juspatronatus hujusmodi personas indecoras, inhonestas, & infames, & has constituere Patronos Ecclesiæ, cum omnino inverisimile sit personas inhonestas, & infames voluisse ab Ecclesia honorari, & ibi præesse, ut ratiocinatur *Bald. conf. 373. vol. 1. n. 4. ibi* -- Item, quia etiam Patronatus Ecclesiæ est quadam prærogativa, & præminentia, & honor, qui non congruit spuris in Ecclesia Dei habere talem supra verticem, & in loco honesto inhonestas avocare personas.

5 Sed his minimè obstantibus, censeo in hoc casu præfatum Juspatronatus spectare ad filium illegitimum, aut spurium consanguinei Fundatoris, & non ad eos de familia substituta omnino extraneam; Distinguendum est enim inter vocationem eorum de sanguine ad Juspatronatus per verba civilia, & vocationem per verba naturalia, juxta distinctionem, quam insinuare videntur *Ciarlin. contr. 172. n. 22.*

n.22. Palma alleg. 241. n.3. Rot. in Comen. Cappellania 4. Maji 1703. §. Minoris coram Eminentifs. Priolo.

- 7 Vocatis ad Juspatronatus eis de sanguine per verba civilia, nimirum sub nomine *Domus*, aut sub nomine *Familia*, non succedunt in eo illegitimi, & naturales, aut spurii; quia isti non dicuntur nec de domo, nec de familia, *Præposit. in cap. Per Venerabilem qui fil. sint legit. nu.9. Ancharan. conf.389. n.2. Rocch. de Curt. de jurepatr. verb. Competens nu. 19. Clarin. controu. 172. n.23. Gratian. discept. 218. n.13. Rot. decis. 395. n.2. tom.1. recen. & decis. 251. n.6. par.2. rec.*, & in Comen. Cappellania 18. Aprilis 1701. §. Frustraque coram Eminentifs. de la Tremoille; Vocatis verò eis de sanguine per verba naturalia ad Juspatronatus, in eo succedere possunt bastardi, spurii, & alii illegitimi *Lotter. de re benef. lib.2. q.11. n.91. Rot. in dicta Comen. Cappellania 4. Maji 1703. §. Minoris coram Eminentifs. Priolo, & in Mediolanen. Cappellania 23. Martii 1703. §. Neque obstat coram Reverendifs. Molines Decano, & in Mediolanen. Archipresbyteratus 27. Januarii 1710. §. Quod autem, & §. Non adversante coram R. P. D. Falconerio.*
- 9 Nisi adesset consuetudo, aut Statutum particulare exclusivum spurii, illegitimi, & naturalis, aut nisi Juspatronatus competere ex mero privilegio, aut nisi fuisset requisita aliqua qualitas exclusiva illegitimitatis, videlicet fuisset reservatum Juspatronatus pro *consanguineis Clericis*, aut denique nisi aliud constaret de mente Fundatoris, tunc enim etiam illi de sanguine in reservatione Jurispatronatus vocentur per verba naturalia, adhuc in eo succedere non possunt illegitimi, aut spurii, ut docent *Bald. conf.207. n.1. volum.2. Gratian. discept. 218. nu.11. Rot. decis. 112. n.2. tom.1. rec.*
- 10 Dicuntur autem vocari illi de sanguine per verba naturalia, si vocentur sub nomine *Consanguineorum*, aut eorum de *Parentela*, aut *Descendentium*; aut *Proximiorum*, aut quando essemus in dubio, & deficeret Instrumentum foundationis, tunc enim, quia mens hominis naturalis est, & de facili naturam sequitur, Fundator præsumeretur vocasse eos de sanguine potius per verba naturalia, quam civilia, *Rocch. de Curt. de jurepatr. verb. Ipse n.80.*

Lambertin. eodem tractatu lib.1. q.2. art.9. n.9., & alii quos refert *Rot. in Comen. Cappellania 31. Martii 1702. §. Jam verò coram Eminentifs. de la Tremoille*; Quod procederet, etiam si concurrerent enunciatiua, quibus enunciatur ad Juspatronatus esse vocatos eos de sanguine per verba civilia, nimirum Juspatronatus esse reservatum pro eis de familia; quoniam optimè stare potest, maximè si enunciatiua sint antiqua, quòd in illis enunciatur verbum *Familia*, & quòd in Instrumento foundationis Juspatronatus reservetur per verba naturalia comprehensiva etiam naturalium *Rot. dec.262. n.6. & seqq. par.8. & decis. 241. n.10. par.16. & decis. 867. n.2. coram Emerix jun.*

- 11 Præmissa hac distinctione in casu præsentis Fundator vocavit ad Juspatronatus eos de sanguine per verba naturalia significantia potius jus naturæ, quam jus scriptum, nimirum sub nomine *Consanguineorum*, reservando Juspatronatus pro ejus consanguineis, ex quo sequitur, eundem Fundatorem comprehendere voluisse non solum consanguineos legitimos, & naturales, sed etiam illegitimos, & sanguine infectos; & consequenter isti succedere valent in hujusmodi Jurepatronatus, maximè cum non concurrant ad ejus successionem legitimi, sed personæ extraneæ familiæ substituta, juxta auctoritates superius relatas, quibus addo *Bald. in l. eam, quam C. de fideicom. in fn. Paul. de Citad. de jurepatr. par.9. nu.9. Præposit. in cap. Per Venerabilem, qui fil. sint legitim. n.11. in fn. ibi -- Ubicumque sumus in tali materia, in qua attenditur potius jus sanguinis, vel naturæ, vel verba significant jus naturæ potius, quam jus scriptum, tunc in illa dispositione comprehenduntur bastardi ita sicut legitimi -- Gratian. discept. 218. n.1. & 16. Palma allegat. 241. num.3. & seqq. Rot. decis. 126. n.1. & 2. par.1. rec. & decis. 11. n.7. par.16. & decis. 615. n.3. par.3. recent.*, & *Rot. penès Clarin. controu. 172. num.77.*, & in dicta Comen. Cappellania 4. Maji 1703. §. Hæc autem coram Eminentifs. Priolo.
- 12 Ratio verò deducitur ex præsumptamente Fundatoris, quia iste vocando ad Juspatronatus eos de sanguine per verba naturalia, sub nomine *Consanguineorum*, aut *Posterorum* &c. præsumitur sic eos vocasse ex affectione erga proprium sanguinem;

nem; cum autem proprius sanguis sit etiam in venis illegitimos; sequitur respectu horum esse etiam eandem affectionem Fundatoris, & sic præsumuntur etiam illi vocati ad hujusmodi Juspatronatus; De jure enim naturæ nulla est differentia inter legitimos, & illegitimos, cum hæc differentia procedat solum à jure positivo, *Palma allegat. 241. n. 9.*

13 Non obstat autoritas *Lambertini* superius in contrarium deducta; ea enim procedit in vocatione eorum de sanguine ad Juspatronatus per verba civilia, seu, quod idem est, in Jurepatronatus gentilitio rigorosè sumpto, reservato pro eis de domo, & familia, in quo quidem juxta distinctionem supra insinuatam succedere

14 non possunt naturales, illegitimi, aut spurii, nisi adsit generalis consuetudo, & usus loquendi, juxta quem filii illegitimi dicantur de domo, & familia, aut nisi filii illegitimi agniti sint tamquam de domo, & familia, aut nisi sint legitimi: Quoniam si adesset hujusmodi consuetudo, & usus loquendi, si filii illegitimi agniti essent de domo, & familia, aut essent legitimi, succedere possent in Jurepatronatus, etiam si essent vocati illi de sanguine per verba civilia; ea ratione, quia tunc Fundator præsumeretur se conformare voluisse cum dicta consuetudine, & usu loquendi, ut tradunt *Præposit. in cap. per Venerabilem S. Quod autem qui fil. sint legit. n. 99.* ibi -- *Tales naturales non dicuntur de domo, nec de sanguine &c. nisi communi usu loquendi alicujus Civitatis, vel loci tales sic vulgo conceptos accipiant, & affirmant illi de domo -- Menoch. conf. 754. n. 16. Fusar. de substit. q. 361. n. 16. Palma alleg. 241. n. 8. & alleg. 242. nu. 13. Rot. in dicta Comen. Cappellania 31. Martii 1702. S. Applicando coram Eminentiss. de la Tremoille, & 4. Maji 1703. S. Minoris, & S. In casu coram Eminentiss. Priolo, & in Mediolanen. Archipresbyteratus 27. Januarii 1710. S. Eoque magis coram R. P. D. Falconerio.*

15 Nec replicare valet, quòd filii spurii sint odiosissimi, nec mereantur filii appellari, adeòque isti tamquam species magis qualificata succedere non possint in Jurepatronatus reservato per verba naturalia, licet admittatur in eo succedere posse illegitimos naturales. *Auth. licet C.*

de natural. lib. Jason. conf. 102. n. 8. lib. 4.

16 Quoniam hæc replicatio nullam vim habere potest in casu præfenti, ubi Juspatronatus fuit reservatum pro eis de sanguine per verba naturalia universalia, nimirum sub nomine *consanguineorum*, quod est aptum comprehendere omnes sanguine conjunctos, sive spurii sint, sive merè naturales, *Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 11. nu. 71. & 145. Fusar. de substit. quest. 405.*

17 n. 2. & sub n. 10. Imò nec ob stare posset, etiam si vocatione eorum de sanguine esset facta per verba naturalia minus universalia, ex. gr. sub nomine *liberorum*, aut *descendentium*. Etenim distinguendum est, aut disponens de Jurepatronatus favore eorum de sanguine per verba naturalia est vinculo naturæ conjunctus cum spuriiis, & tunc licet isti sint odiosissimi, & species magis qualificata, quam merè naturales, tamen succedere possunt simul cum eis in Jurepatronatus; quia affectio, quæ oritur à vinculo naturæ intercedente inter disponentem, & spurios, purgat illud majus odium, quod de ipsis prædicatur. *Abb. in cap. nonnulli nu. 11. de re script. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 11. n. 145. Garz. de benef. par. 7. c. 15. n. 36. & seqq.* Aut disponens per verba naturalia de Jurepatronatus favore eorum de sanguine est omnino extraneus, & nullo naturæ vinculo cum spuriiis conjunctus, & tunc regulariter spurii non dicuntur comprehensi tamquam species magis qualificata, sed soli naturales, nisi concurrant circumstantiæ ostendentes mentem Disponentis fuisse comprehendere etiam spurios, ex. gr. si ipse Disponens esset spurius, aut in dispositione primo loco esset ab eo vocatus filius alicujus spurii, quo casu non diceretur abhorruisse naturalia similia suis, juxta distinctionem, quam eruditè conciliando Doctorum opinionones tradit *Palma alleg. 241. n. 6. & seqq.*

Patet igitur ex supradictis, quòd filius naturalis, illegitimus, aut spurius consanguinei Fundatoris succedere debeat in hujusmodi Jurepatronatus reservato pro *consanguineis* ad exclusionem eorum de familia substituta extranea; sed si isti objicerent, quòd ille, qui præterit esse filius illegitimus consanguinei Fundatoris, revera non sit ejus filius, & afferrent conjecturas exclusivas filiationis tam respectu

ſpectu patris, quàm ſpectu matris, nimirum ſi dicerent, quòd ille abſque ulla neceſſitate, utpote non natuſex adulterio, legatur deſcriptus in libro Baptiſmatum ex patre incerto, & non ex conſanguineo Fundatoris; quòd conſanguineus Fundatoris præterierit illum in teſtamento, non relinquendo ei alimenta, nec legitimam, ſed potiùs inſtituendo in omnibus ejus bonis hæredem extraneum; quòd ipſe conſanguineus habuerit modicam curam, & ſollicitudinem illius tam in pueritia, quàm in adoleſcentia; & probarent ex Teſtibus bonos mores, & vitam ejuſdem conſanguinei; ſi dicerent, quòd mater, ſpectu cujuſ aſſeritur filius, de tempore conceptionis, fuerit in longæva ætate conſtituta, ex. gr. in anno ferè quinquageſimo; mirabile enim eſt, & rariffimè contingit mulierem ea ætate concipere, ad *Text. in l. ſi major 12. C. de legit. hered. Zacch. queſt. Medico legal. lib. 1. tit. 1. q. 9. n. 6. tom. 1.* (dum finis procreandi pro viris eſt annus ſexageſimus quintus, pro fœminis verò annus quadrageſimus quintus, juxta *Ariſtotel. lib. 5. Hiſtor. Animal. c. 14. Albert. Magn. lib. 5. de Animal. tract. 2. c. 1. Tiraquell. ad leg. connub. par. 6. gloſ. 1. n. 48.*) Ex his omnibus conjecturis excluderetur filiatio tam ſpectu patris, quàm ſpectu matris *Rot. deciſ. 317. n. 2. par. 9. & deciſ. 100. n. 28. & ſeqq. & deciſ. 544. n. 10. par. 19. rec. & in Romana filiationis 21. Novembris 1710. S. Fortius, & S. Quæ veritas S. Quantum, & S. Plus quoque coram R. P. D. Aldrovando.* Si, inquam, illi de familia extranea ſubſtituta id objicerent; qui præſendit eſſe filius illegitimus, & naturalis præfati conſanguinei Fundatoris, an, & quomodo probare teneretur hujusmodi filiationem?

20 Cùm filiationis probatio ſpectu patris ſit ferè impoſſibilis, dum hominum conceptio ſub certo ſenſu non cadit, ideo laxato juris rigore admittuntur ad eam probandam præſumptiones, & conjecturæ. *Gonzal. in cap. Per tuas n. 10. de probat. Rot. deciſ. 830. nu. 12. par. 5. & deciſ. 310. n. 1. par. 11.* Et quidem filiationis probatio diverſimodè requiri poteſt, modò nempe magis concludens, modò minus, prout diverſi ſunt effectus, ad quos probari poteſt filiatio. Hujusmodi enim filiatio probari poteſt ad tres effectus. *Pars II.*

modò, ad effectum excludendi Fiſcum à ſucceſſione Juriſpatronatus (ſuppoſita vera, ea ſententia, quòd extinctis omnibus de familia Patronis abſque hærede, Fiſcus ſuccedit in Jurepatronatus, ſicuti ſuccedit in tota eorum hæreditate, & Eccleſia non fiat libera, quam ſententiam veritati conſonam non exiſtimat *Vivian. de Jurepat. par. 1. lib. 4. c. 2. n. 79.*) Secundò, ad effectum excludendi extraneos. Tertio, ad effectum excludendi legitimos, & naturales.

22 Si filiatio illegitima, & naturalis probari debeat ad effectum excludendi legitimos, & naturales à ſucceſſione Juriſpatronatus, probatio debet eſſe rigorofa, & concludens, & probari debet ad hunc effectum arcta cuſtodia ventris mulieris prægnantis in propria domo, aut alibi (quando agitur de perſona privata, ſecus ſi agatur de perſona Potente; quia Præpotentes ſola protectione domus limites cuſtodiant) itaut ad ipſam non potuerit habere acceſſum, niſi ille, ſpectu cujuſ probare contenditur filiationem, aliàs ob plurium hominum acceſſum deſignari non poſſet quiſnam verè filium concepſiſſet, ad *Text. in l. vulgo conceptus ff. de ſtatu homin. S. ſi adverſus inſtit. de nupt. Rot. in Romana filiationis ſuper bono jure 8. Aprilis 1707. S. Suntque, & S. Contrariis coram Omanna, & in Romana filiationis 21. Novembris 1710. S. At, & S. Non obſtante coram R. P. D. Aldrovando.*

24 Quæ arcta cuſtodia ventris mulieris prægnantis, & excluſio interventus aliorum in domo mulieris non probatur ex monitionibus factis mulieri à Parocho, ut relinqueret concubinatum cum illo, ſpectu cujuſ præſenditur filiatio, nec ex præcepto expedito contra eundem à Curia Episcopali de non converſando cum dicta muliere; fieri namque poteſt, quòd non obſtantibus hujusmodi monitionibus, & præcepto mulier habuerit commercium cum aliis hominibus *Rot. in dicta Romana filiationis ſuper bono jure 8. Aprilis 1707. S. Abſque eo quod coram Omanna.*

Non probata arcta cuſtodia ventris, imò conſito de publico meretricio mulieris. Filiatio ad effectum excludendi legitimos, & naturales à ſucceſſione Juriſpatronatus, probari non poteſt per tra-

I

Etatus,

status, & agnitiones in filium, nec per simplices, & privatas denominationes, nec per subministrationem alimentorum, nisi hujusmodi agnitiones, & denominationes essent emissæ in actibus feriis, & proportionatis, nimirum in legitimatione partus, donatione, aut institutione cum expressione paternitatis. Quoniam ista omnia licet haberent vim probandi filiationem, præsupposita arcta custodia ventris, tamen, posita latitudine mulieris peccandi, ex eis probari non potest filiatio, dum tractatus, & agnitiones in filium præfatæ provenire poterint ex falsa credulitate viri, & privatæ denominationes perfunctoriè emissæ, ac subministratio alimentorum derivare potuerint ex causa amoris, vel ex motivo pietatis, vel pro mercede concubinæ extra titulum filiationis *Paris. conf. 29. num. 13. lib. 2. Cravet. conf. 249. n. 10. Gratian. discept. forens. 562. nu. 24. cum aliis plenè relatis à Rota in dicta Romana filiationis super bono jure, §. Atque hinc, & §. Prasertim, & §. Contrariis coram Omanna, & in d. Romana filiationis 21. Novembris 1710. §. Nec aliquod, & §. Non obstante coram R. P. D. Aldrovando.*

26 Si verò filiatio probari debet ad effectum excludendi Fiscum, aut ad effectum excludendi extraneos à successione Jurispatronatus, aut ad effectum succedendi in Jurepatronatus in defectum filiorum legitimorum, aut unà cum filiis legitimis; Probatio non debet esse ita rigorosa, & concludens, sed admittitur probatio levior, & minùs concludens, maximè si concurrat temporis antiquitas. *Felin. in cap. Pastoralis sub n. 6. de rescript. Menoch. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 72. n. 5. Redenach. conf. 62. nu. 22. & seqq. Peregrin. de fideicom. art. 43. sub n. 68. Gratian. discept. forens. 157. n. 11. Rot. coram Bich. dec. 79. n. 8. & decis. 981. n. 4. coram Dunozett. & decis. 155. n. 11. & decis. 725. nu. 15. coram Buratt.*

In casu præsentis filiatio probari non debet ad effectum excludendi à Jurepatronatus consanguineos legitimos, & naturales; Quoniam in tota collectiva consanguineorum, pro qua fuit reservatum à Fundatore Juspatronatus, non adest, nisi iste filius naturalis, & illegitimus consanguineus Fundatoris, sed probari de-

bet ad effectum excludendi à successione in eodem Jurepatronatus eos de familia substituta omnino extraneos; Unde si isti ei objicerent, quòd ipse non sit filius illegitimus prædicti consanguineus Fundatoris, idem probare poterit hanc filiationem.

27 Primò, ex tractatibus ipsi factis à consanguineo Fundatoris tamquam filio *Buratt. conf. 17. num. 1. & conf. 88. n. 8. lib. 1. Barbof. vot. decis. 22. n. 25. lib. 2. Ciardin. contrav. forens. cap. 23. n. 28. & seqq. lib. 1. Rot. in Neapolitana, seu Civitatis Castellæ descendentiæ penès Balduc. decis. 11. n. 10.*

28 Secundò, ex tractatibus ipsi factis à consanguineis, amicis, & cognoscentibus ejusdem consanguineus *Paris. conf. 10. n. 61. lib. 2. Ferrett. conf. 49. nu. 3. Mascard. de probat. conclus. 790. n. 12. Rot. decis. 155. n. 10. coram Buratt. & decis. 672. n. 18. coram Cerro.*

29 Tertiò, ex eo, quòd consanguineus Fundatoris illum educaverit *Rot. in Romana, seu Perusina filiationis 13. Martii 1690. coram cl. me. Card. Caprara, & in Mediolanen. Cappellaniæ 23. Martii 1703. §. Minusque coram Reverendis. Molines Decano.*

30 Quartò, ex subministratione alimentorum ei facta ab eodem consanguineo per longum tempus; quia hæc subministratio, quando dignoscitur continuata per longi temporis spatium, non est referibilis ad titulum simplicis charitatis, aut largitionis *Spad. conf. 26. n. 16. fo. 3. Posth. de manuten. observ. 53. n. 20. Rot. dec. 162. n. 15. coram Gregor.*

31 Quintò, per fides Baptismatis, per retentionem ejusdem cognominis, & insignium, per sententias, & per confessiones Partis *Rot. in Comen. Cappellaniæ 4. Maji 1703. §. Nec ad evertendum coram Eminentiss. Priolo.*

32 Sextò, ex literis scriptis ab eo cum expressione filiationis eidem consanguineo Fundatoris, & ab hoc retentis, earatione, quia recipiens, legens, & retinens literas missivas, fateri dicitur omnia in eis contenta, quoties illis positivè non contradicit, ut expressè docet *Iason in l. Admonendi n. 142. in repetit. ff. de jur. juran. cui concordant Bart. in l. Titius Sejo 24. n. 2. de constit. pecun. ibique Bald. nu. 2. in fin. Barbof. vot. decis. 22. n. 28. & seq. lib. 2.*

33 Septimò, ex publica voce, & fama, & communi opinione *Everard. jun. conf. 24. n. 8. lib. 1. Gozadin. conf. 13. nu. 20. & 30. Barbof. vot. decis. 24. nu. 32. Rot. in dicta Mediolanen. Cappellania 23. Martii 1703. S. Minusque coram Reverendis. Molines Decano.*

34 Octavò denique idem filius illegitimus consanguinei Fundatoris, licèt probare non possit hanc suam filiationem per Testes suspectos de mendacio, & de subornatione, aut criminaliter inquisitos, aut in substantialibus contrarios, juxta *Rot. in dicta Romana filiationis super bono jure 8. Aprilis 1707. S. Et quidem coram Omana, & in dicta Romana filiationis 21. Novembris 1710. S. Ex quibus coram R.P.D. Aldrovando.* Tamen probare eam posset per Testes etiam non formiter examinatos, dummodo sint in magno numero, aut sint Nobiles. *Bald. in l. Testium n. 36. C. de Testibus. Cravett. conf. 6. n. 28. Gratian. dissect. forens. 95. n. 4. Rot. decis. 92. n. 10. coram Cavaler. & decis. 351. n. 14. coram Gregor. & decis. 775. n. 3. coram Buratt.*

Probata autem his conjecturis, & probationibus à filio illegitimo consanguinei Fundatoris ejus filiatione, resoluta, & conquassata remaneret conjectura contrariæ exclusivæ filiationis superiùs insinuata *S. Patet. si allegarentur, & afferrentur ab eis de familia extranea substituta, maximè illa exclusiva filiationis respectu matris desumpta ab hujus longævæ ætate; Quoniam femina usque ad ætatem 50. annorum sunt capaces concipiendi, ut testantur Fagnan. in cap. cum sis sub nu. 6. & seqq. de convers. conjugum. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 24. n. 4. & lib. 6. præsumpt. 42. nu. 29. Rot. decis. 360. n. 15. & seqq. par. 18. adedque cum revera potuerit concipere filium in dicta ætate, ex raritate casus conceptionis in eadem ætate argui, & præsumi non potest, quòd illum non conceperat, cum quælibet præsumptio semper debeat veritati cedere. Paris. conf. 29. n. 44. & 82. lib. 2. Rot. coram Cerro decis. 672. n. 20.*

Et hic etiam quærere congruum duxi, an sicuti in Jurepatronatus reservato à Fundatore pro *ejus consanguineis*, quibus deficientibus substituti fuerint illi de quadam familia extranea, potest succedere filius naturalis, spurius, aut illegi-

Pars II.

rimus consanguinei Fundatoris, ita etiam possit in eo succedere filius adoptivus.

36 Respondeo in hoc casu non posse succedere filium adoptivum consanguinei Fundatoris in hujusmodi Jurepatronatus, tum attentà dispositione, & mente ejusdem Fundatoris, tum attentà dispositione consanguinei adoptantis; Et quidem inspecta dispositione Fundatoris hic reservavit Jurepatronatus pro *ejus Consanguineis*, nomine autem *consanguineorum*, non veniunt filii adoptivi, qui naturaliter sunt omnino extranei, & nullatenus de sanguine, adedque inspecta mente Fundatoris non potest succedere in dicto Jurepatronatus filius adoptivus; Et patet in feudo, emphyteusi, aut fideicommissio; vocatis ad feudum, emphyteusim, aut fideicommissum, agnatis, cognatis, & aliis consanguineis, in eis succedere non possunt, nec ad ea admittuntur filii adoptivi, juxta authoritates, quas refert, & sequitur *Fusar. de substit. quest. 316. nu. 1.* Ergo nec vocatis consanguineis ad Jurepatronatus, vigore hujus vocationis succedere poterunt in eo filii adoptivi, ut expressè tuetur *Rocch. de Curt. de Jurepat. verb. Ipse, vel Is n. 74. & seqq.*

37 Attenta verò dispositione consanguinei adoptantis, per quam ab ipso adoptatus fuit in filium extraneus, nec vigore hujus dispositionis iste filius adoptivus potest succedere in dicto Jurepatronatus; Ratio est, quia licèt reservato Jurepatronatus absolutè, & simpliciter pro consanguineis, aut pro eis de parentela, unus ex his de communi omnium consanguineorum consensu possit adoptare aliquem extraneum in filium, & ei communicare omnia jura tam activa, quàm passiva parentelæ, adedque etiam juspatronatus, quando non adest præjudicium aliorum vocatorum; quia in hoc casu sicuti Jurepatronatus potest transferri de communi omnium consensu in extraneum, ita poterit transferri in filium adoptivum *Lambertin. de Jurepat. lib. 1. par. 2. qu. 2. art. 9. n. 13.* Tamen quando adest præjudicium aliorum, prout in casu præsentis, in quo consanguinei Fundatoris fuerunt ab eo substituti illi de certa familia extranea, tunc unus de consanguineis, aut parentela, nec de communi omnium consanguineorum consensu potest, adoptan-

- do extraneum in filium eum admittere ad Juspatronatus, & præjudicium inferre illis de familia substituta venientibus ex propria persona, & jura sua à Fundatore metientibus *Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 23. n. 31. Garz. de benef. lib. 5. cap. 9. n. 7. Rot. in Tridentina Juspatronatus 26. Martii 1703. S. Respectu, coram Eminentijs. Scotto.*
- 38 Sicuti reservato Jurepatronatus à Fundatore pro ejus consanguineis cum taxativa tantum, isti nec de communi omnium consensu possunt aggregare in parentelam aliquem extraneum, & hunc aggregatum perpetuò admittere ad Juspatronatus in præjudicium libertatis volitæ à fundatore in defectum eorum de sanguine, vigore dictæ taxativè tantum, *Lambertin. ubi supra dicto art. 9. nu. 12.* Ergo neque reservato Jurepatronatus pro consanguineis, & in eorum defectu substitutis aliis de familia extranea, poterunt iidem consanguinei de communi consensu adoptare extraneum, & huic perpetuò communicare Juspatronatus in præjudicium vocatorum de familia substituta.

ARGUMENTUM.

Vocata à Fundatore familia sua ad Juspatronatus activum, aut passivum, an nomine *familie sue* veniat solùm familia effectiva Disponentis, vel potius etiam alii de familia contentiva.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficium de Jurepatronatus adjudicandum est Präsentato à veris, & legitimis Patronis.
- 2 Nomine familie suæ proprie venit familia effectiva, & propria Disponentis, non autem contentiva, concurrentibus præcipue conjecturis, de quibus n. 3. usque ad 6.
- 3 Juspatronatus familiare effectivum spectare debet ad habentes qualitatem sanguinis, & familie effectivæ.
- 4 Una, & eadem cognominatio familie potest habere diversas derivationes, & descendencias, & vocata à Testatore familia, venit illa, quæ est propria ipsius Testatoris.
- 5 Nomine familie venit femina etiam nupta in aliena familia.

- 10 Juspatronatus pluribus reservatum, inter quos nullus cadit dispar ordo successionis, censetur eis relictum equaliter, & pro virili.
- 11 Passivè vocatus ad Juspatronatus non indiget præsentatione Patroni.
- 12 Juspatronatus passivum relictum à Fundatore pro eis de familia sua, dicitur restrictum, & coarctatum ad eos de familia effectiva, & num. 13.
- 14 Non existentibus capacibus in linea effectiva Fundatoris, presentari potest, & debet à Patrono ille de familia contentiva.
- 15 Cappellania an, & quando dicatur Sacerdotalis actu, vel habitu, & num. 16. 17. & 18.

CASUS XI.

Quidam Fundator in limine fundationis Beneficii reservavit Juspatronatus pro eis de sua familia, ac voluit, ut isti succederent in Jurepatronatus gradatim, & ordine successivo, nimirum prius masculi de sua familia, & postmodum foeminae; deinde in ejus testamento quo deceffit, instituit univrsalem hæredem proprium filium, qui vita functus reliquit post se unicum filiam, quæ se nupit in aliena familia. Vacato nuper Beneficio, hæc foemina unica de familia effectiva Fundatoris præsentavit ad Beneficium Titium Sacerdotem; verum quia contemporaneè ad idem Beneficium præsentatus etiam fuit Cajus à filio fratris ejusdem Fundatoris. Hinc quaero, an, & cui sit adjudicandum dictum Beneficium?

Censeo esse adjudicandum Präsentato à præfata foemina, ea ratione, quia Beneficium de Jurepatronatus adjudicandum venit Präsentato à veris, & legitimis Patronis, ad *Text. in cap. Decernimus 16. quest. 7. de quo supra Par. I. Can. V. Gloss. in cap. unic. de jurepat. in 6. Bero. in cap. Illud de jurepat. num. 3. Lambertin. eodem tract. par. 1. lib. 2. quest. 1. art. 4. Ventrigl. in praxi annot. 1. §. 3. nu. 12. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 14. n. 49.*

Quòd autem prædicta foemina descendens, & de familia effectiva Fundatoris fit vera, & legitima Patrona, clarè colligitur ex testamentaria dispositione ejusdem Fundatoris, qui reservavit Juspatronatus favore suæ familie, sive sint masculi,